

Štefanoviću; tega imam tedaj, čast Bogu, čitavega še dandenes. — Zdrav razum bi bil modroval vsaj tako: „Ker N. ne zahteva tega srbskega slovarja, tedaj ga menda ima.“

Ker je g. Caf na žalost že mrtev, ne morem se ž njim pričati. Sebi v zagovor pred slovenskim svetom naj odgovorjam samo na poglobitve točke, s katerimi me je pismeno koril in deval na nič, zato ker ga je bilo jako strah mojega „rešetanja“ (glej „Slov. Nar.“ št. 85 na 2. strani pod b). Kako se je bal siromak tega „kritičnega rešetanja“ vseh besed (tedaj tudi Cafovih nabirkov), to kaže njegov odgovor v „Sl. Nar.“ št. 85 pod e): „O sumljivih besedah, kakor gosp. Navratil dalje piše, brez pisateljev imena in kraja jaz (Caf) molčim.“

Odkritosrčno moram povedati, da sem imel pri „sumljivih“ besedah v mislih posebno P. Marka Pohlina pa slovečega g. Cafu. Ko sem imel že leta 1848 ali 1849... pregledavati njegove obilne nabirke, dozdevala se mi je marsikatera beseda bolj česka nego slovenska; tudi nekemu drugemu izvrstnemu jezikoslovcu, ki je imel priliko prebirati novejša nabirke Cafove, zdele so se mnoge Cafove besede jako sumljive. Kdor je čital Cafov slovenski prevod „Robinsona mlajšega“ (če se ne varam), prebavljal je — Bog tega vrlemu Oroslavu ne šteje za greh! — čudno mešanico. Ne, da bi odrekoval gosp. Cafu „besedno bogatstvo“, ki si ga je pridobil s preveliko svojo marljivostjo; — ali dozdeva se mi močno, da je besede mešal, bodi si hoté ali pa nehoté; nehoté, ker se je siromaku menda mešalo po glavi od besedne preobilnosti; ali pa tudi hoté, nemara iz prevelike ljubezni do slovenščine, ker si je namreč želel jako bogatega maternega jezika.

Naj si je pa ta želja velike hvale vredna, takega ravnanja vendar ne more hvaliti noben korenito izučen in praktičen jezikoslovec. Vsako slovansko narečje ima svoje posebno preglasje (Lautlehre); ne dá — ne sme se tedaj katera si bodi beseda — „ni pet, ni šest“ prenesti iz narečja v narečje.

Kako je vrela pokvarjena krv siromaku Cafu o odpisavanju, kažejo nam besede njegove o meni: — „ali jih je (N.) uže kaj sam zapisal?“ (slovenskih besed), — on, ki je več let Slovenije ločen!!!“ „On bode tedaj, kakor se v listu hrusti (sic) „lesičje sine“ med Slovenskim narodom na Dunaji zalezoval!?!“

Po tej „zobčasti“ podobi Cafovih beséd: „On (N.) bode tedaj, kakor se v listu hrusti (?) „lesičje sine“ med slovenskim narodom na Dunaji zalezoval“ — utegnil bi kdo soditi, da sem res v svojem listu govoril o kakih „lesičjih sinih med slovenskim narodom na Dunaju.“

To pa ni tako, nego... vse drugače. Gosp. dr. J. Bleiweisa pooblaščujem, da sme moj list, ki sem mu ga pisal 8. decembra 1871, pokazati vsakemu, kdor se hoče sam preveriti, da sem besedoval ondi tako: „Po vsem tem*) vidim, „da bom vedno moral pri rokah imeti vés rokopis, kolikor ga je, t. j. poleg vesoljnega tudi Zalokarjevega, Miklošičevega, Cafovega itd., zato da se uverim lahko vsaki čas iz izvirnika, kako in kaj? — ni li zapeljal koga P. Marka (Pohlina), ali pa kterege drugega očeta lesičji sín?“

Gosp. Caf je tedaj te besede moje sam ob sebi šegavo**) presuknil na „lesičje sine med slovenskim

*) To je zlasti po sumljivih besedah, ki sem jih nahajal v vesoljnem ali velikem rokopisu za slovar, in to samo v 12 pôlah.

**) Staroslovenska beseda „šegav“ za pomén „witzig“ je še navadna med Belimi Kranjci blizu Metlike. Prim. Mikloš. „Lexic. paleosl.-graeco-lat.“ 1862—1865 pod besedo: „šega“ itd. „šegati“ joci. „Vtip“, „vtipno“ je vzeto iz češčine. Pis.

narodom na Dunaju“. — Koga je on hotel pičiti s temi prevrženimi besedami, tega ne vem; a dobro pámetim (pomnim), na koga sem meril jaz.

Zastran slovenskih besed nabiranja naj se pa pozovem spametno na hvalo, ki mi jo daje slavni gosp. dr. Miklošič v svojem staroslovenskem slovarju, zato ker sem mu prepustil za rabo novoslovenske besede, ki sem jih sam nabiral po Metliki in po Metliški okolici.* Pa tudi še pozneje (1867 pa 1871) sem nabiral in nabral ondot mnogo lepih besed domačega korenja. Navedeno vprašanje Cafovo: (— „ali jih je (N.) uže kaj sam zapisal?“) pa svedoči, da on ni imel preimenitnega tega slovarja, v katerem so zaznamovane vse moje besede s kratico: „Metl.“ (Metlika), kakor se čita na istega slovarja XIV. strani.

(Dalje prihodnjič.)

Slovansko slovstvo.

* *Sveti Hermagora, slovenski apostelj.* Součencem svojim v spomin petindvajsetletnice priprosto zložil po stari pripovedki Janez Volčič, duhoven Ljubljanske škofije. Novomesto 1874.

Tako se imenuje nova knjižica, katero je v gori navedeni namen na svitlo dal gosp. Janez Volčič, podžupnik Podgradom. Drobná knjižica v ličnem slovenskem jeziku lepo množi narodno blagó, kakor nam kaže predgovor njen, ki se tako-le glasi: „Naj ta priprosta pesem ponovi in ohrani starodavne in domače pripovedke o našem prvem apostelju sv. Hermagoru, katera pravi, da je sv. Hermagora šel na Osolnik pri Loki, kjer se je z Bogom pogovarjal in mu je Bog kazal tek časa, ter mu domovino v varstvo izročil. Še sedaj se kažejo stopinje po senožeti tega hriba, katere ljudstvo temu apostelju pripisuje in se zagrniti ne dajo.“

Naša dežela ga od nekdanj časti svojega apostelja.

Tudi imé Hermagora potrjuje to govorico. Druga stara imena so polatinčili; Hermagora je pa čisto imé ostalo. Menda to imé Lahom ni bilo lahko izgovorljivo; tudi ne prav umevno. Hribovci v tem kraju pa še dan današnji izrekujejo „g“ bolj šumeče, blizo podobno za „h“. Oni pravijo nekako: „Hrem na horo“ namesto „Grem na goro.“ Od tod tudi nekako: „Hermahora“ namesto „Hermagora“, popačeno „Mohor“ kakor se mnogi Ločani pišejo.

Národno blago.

Prislovice in reki iz Istre.

Zapisal J. V.

Ne gledaj devojko, na lepe prozore (okna), nego kite hraniti more.

Da je to medeno, bi bilo doma pojedeno (rečejo dekleta, ako si kdo iz ptujega kraja ženo pripelje).

Još ti ni črn čade (črn vol) na noge stal (ti še nisi nesreče poskusil).

Gospod s vami ima sena i slami (po staro mesto slame — pop ima vsega i vsačesa).

Nesložna bratja kmetščinu razvratja, a složna bratja druge platja.

*) V predgovoru za imenovani veliki slovar „Lexicon paleo-slovenico-graeco-latinum“, „emendatum auctum“, Vindobonae 1862—1865, piše g. pisatelj: „Gratias igitur agimus quam maximas amicis I. Brčić, G. Daničić... et I. Navratil, qui nobis aut codices aut ea tradiderunt, quae suo usui paraverant.“